

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SEKCIA KONTROLY

odbor petícií, sťažností a ostatných podaní

Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

•
Strana maďarskej komunity - Bratislava
Mgr. József Berényi
predseda petičného výboru
Čajakova 8
811 05 Bratislava
•

Váš list číslo/zo dňa
bez čísla/07.10.2019

Naše číslo
7509-6/2019/P-8/OPSOP

Vybavuje/linka
Ing. Mozolík/539

Bratislava
30. 12. 2019

Vec

Oznámenie o vybavení petície

Sekcii kontroly Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „SK ÚV SR“) bolo prostredníctvom listu sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“) zo dňa 08. 10. 2019 doručené vo Vašom zastúpení podanie Strany maďarskej komunity – Bratislava zo dňa 07. 10. 2019, označené ako „*Odovzdanie petičných hárkov*“, adresované MV SR. V doručenom podaní informujete jeho adresáta o tom, že dňa 07. 10. 2019 ste mu odovzdali 874 kusov petičných hárkov s 11 831 podpismi, podaných cit.: „*za právo slobodného používania symbolov národnostných menšín*“.

Prílohou postúpeného podania bolo 873 kusov petičných hárkov (chýba petičný hárok č. 0655), na ktorých bolo uvedené jeho poradové číslo, mená, priezviská, adresy a podpisy osôb podporujúcich predmetnú petíciu na petičných hárkoch, mená a priezviská a adresy osôb tvoriacich petičný výbor, meno, priezvisko a adresa osoby určenej na zastupovanie petičného výboru v styku s orgánmi verejnej správy, ako aj pokyny na zasielanie vyplnených petičných hárkov. Každý petičný hárok je v slovenskom aj maďarskom jazyku označený ako „*Petícia*“, pričom je na ňom v slovenskom aj maďarskom jazyku uvedený nasledujúci text, cit.: „*My, občania Slovenskej republiky, vychádzajúc z medzinárodných záväzkov a z Ústavy Slovenskej republiky vyzývame Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo kultúry a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, aby iniciovali legislatívne zmeny, ktoré by odstránili všetky obmedzenia týkajúce sa používania symbolov národnostných menšín*“.

Po posúdení obsahu doručenej dokumentácie SK ÚV SR konštatuje, že jeho prílohová dokumentácia spĺňa podmienky petície podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon č. 85/1990 Zb.*“), ktorej vybavenie vzhľadom na jej charakter a smerovanie, je v pôsobnosti SK ÚV SR.

V procese zberu a posudzovania informácií relevantných pre vybavenie doručenej petície SK ÚV SR osobitným listom zo dňa 25. 10. 2019 oslovila splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny (ďalej len „*splnomocnenec vlády*“), ktorého úrad plní množstvo povinností súvisiacich s postavením a právami príslušníkov národnostných menšín. V súlade s ustanovením § 6a ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. ho požiadala o súčinnosť pri vybavení doručenej petície, spočívajúcu v poskytnutí odborného stanoviska k jej predmetu a k obsahu v nej definovaných



požiadaviek. Z obsahu vyžiadaného stanoviska splnomocnenca zo dňa 11. 11. 2019 vyplynuli v predmetnej veci nasledujúce skutočnosti:

- problematika symbolov národnostných menšín nie je doposiaľ v slovenskom právnom poriadku explicitne upravená;
- Úrad vysokého komisára OBSE pre otázky národnostných menšín vo svojich odporúčaní účastníckym štátom uvádza vo vzťahu k právam národnostných menšín okrem iného aj to, že národnostné menšiny si môžu určiť a používať svoje vlastné symboly. Organizácie trinástich národnostných menšín v SR, ktorých volení zástupcovia sú členmi Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, zvyčajne majú a používajú niektoré svoje symboly prípadne znaky či logá. Symboly národnostných menšín v SR však nie sú jednoznačne definované a systémovo upravené, nie je preto zrejmé aké konkrétne oficiálne symboly majú jednotlivé národnostné menšiny, na akom základe sú tieto symboly stanovené a ako a pri akých príležitostiach majú byť používané,
- nakoľko problematika symbolov národnostných menšín nie je doposiaľ v slovenskom právnom poriadku explicitne upravená, neexistuje teda ani žiadna právna alebo iná úprava, ktorou by bolo používanie takýchto symbolov regulované alebo obmedzované.

SK ÚV SR na základe posúdenia obsahu stanoviska splnomocnenca dospela k záveru, že informácie v nej naznačujú možný nesúlad, resp. nejasnosť vo formulácii textu sprievodného listu k petícii, ako aj v texte samotnej petície. Dôvodom tohto nesúladu je skutočnosť, že jednotlivé národnostné menšiny v SR doposiaľ nemajú svoje symboly jednoznačne určené, nie je stanovený mechanizmus, resp. spôsob ich určovania, tvorby, schvaľovania, prezentácie a ich používania, pričom problematika symbolov národnostných menšín nie je doposiaľ v slovenskom právnom poriadku explicitne upravená. Vzhľadom na uvedené preto z doručenej petície nebolo možné jednoznačne určiť o aké právo na slobodné používanie symbolov národnostných menšín ide, čím je stanovené a ako je toto právo obmedzované. Taktiež nebolo zrejmé, o aké obmedzenia týkajúce sa používania symbolov národnostných menšín v doručenej petícii ide a aké legislatívne zmeny majú tieto obmedzenia odstrániť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, z dôvodu nejasne formulovaného textu Vami zaslanej petície a v záujme jej objektívneho vybavenia Vás SK ÚV SR osobitným listom zo dňa 19. 11. 2019 v súlade s ustanovením § 6a ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. požiadala o súčinnosť spočívajúcu v poskytnutí Vášho písomného stanoviska k predmetu tejto petície s dôrazom na vysvetlenie:

- o aké právo na slobodné používanie symbolov národnostných menšín v doručenej petícii ide, čím je stanovené a ako a čím je užívanie tohto práva znemožňované;
- o aké obmedzenia týkajúce sa používania symbolov národnostných menšín v doručenej petícii ide a aké legislatívne zmeny tieto obmedzenia majú odstrániť,
- aké aktivity a v akých oblastiach by podľa Vášho názoru, resp. očakávania mali vykonať v petícii uvedené Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo kultúry SR a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, aby tak boli dosiahnuté v petícii uvedené ciele, resp. požiadavky.

Z obsahu Vášho písomného stanoviska zo dňa 04. 12. 2019 v predmetnej veci vyplynulo:

- že za symboly národnostných menšín považujete súčasné štátne symboly (napr.: hymnu, vlajku, resp. národné farby) ich novodobých materských štátov;
- že neexistencia explicitnej právnej úpravy na Slovensku umožňuje nepriamym spôsobom obmedzovať používanie týchto symbolov národnostných menšín, čo sa stalo prijatím dnes už neplatného zákona č. 479/2008 Z. z. o organizovaní verejných telovýchovných podujatí, športových podujatí a turistických podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov a následne prijatím zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 1/2014 Z. z.“). Tieto zákony hovoria o „štátnych symboloch cudzích štátov alebo ich predchodcov“, ale podľa Vášho



vyjadrenia ich ustanovenia fakticky znemožňuje a kriminalizuje používanie symbolov národnostných menšín, ktorých symboly sú aj štátnymi symbolmi v iných štátoch. Uvedenú skutočnosť považujete za príklad diskriminácie, keď na základe znenia zákona majú byť osoby určitého etnického pôvodu znevýhodnené v porovnaní s inými osobami, nakoľko sú obmedzované a sankcionované za vyjadrenie svojej národnostnej identity a to napriek tomu, že toto právo je garantované Ústavou Slovenskej republiky;

- že Vami predložená petícia iniciuje odstránenie týchto obmedzení, napr. zavedením výnimky do zákona č. 1/2014 Z. z. v prípade symbolov národnostných menšín. Súčasne ste zdôraznili, že otázka používania symbolov národnostných menšín by mala byť na základe legislatívnych návrhov kompetentných orgánov štátnej moci systémovo explicitne a komplexne riešená v právnom poriadku.

Na základe informácií získaných k predmetu doručenej petície a na základe posúdenia obsahu a záverov písomných stanovísk vyžiadanych v tejto veci od relevantných subjektov dospela SK ÚV SR k nasledujúcim záverom:

- doručená petícia spĺňa náležitosti petície podľa § 5 ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. ktorá má charakter žiadosti peticionárov na konkrétne orgány verejnej moci o riešenie nimi uvádzanej problematiky. Spôsob vybavenia takejto petície upravuje § 5 ods. 6 citovaného zákona, podľa ktorého, cit.: „*Ak z obsahu petície vyplýva, že petíciu nemožno vybaviť podľa odseku 5 (pozn.: ako sťažnosť), orgán verejnej moci príslušný na vybavenie petície obsahujúcej žiadosť alebo návrh posúdi jej obsah a zašle písomnú odpoveď spolu s odôvodnením zástupcovi v lehote podľa odseku 5.*“;
- požiadavke peticionárov vyzývajúcej konkrétne ministerstvá, cit. „*aby iniciovali legislatívne zmeny, ktoré by odstránili všetky obmedzenia týkajúce sa používania symbolov národnostných menšín.*“, a teda ani samotnej petícii však za súčasného právneho stavu nie je možné vyhovieť. Slovenský právny poriadok totiž v súčasnosti nepozná, resp. nemá ustálené symboly národnostných menšín ani ich použitie, z čoho analogicky vyplýva, že tieto symboly nemôžu byť nikým obmedzované. Vzhľadom na uvedené nie je možné ani prijať „*legislatívne zmeny, ktoré by odstránili všetky obmedzenia...*“, ako sa to požaduje v znení petície.

Na uvedený záver Vaše stanovisko zo dňa 04. 12. 2019 nemalo vplyv, pretože:

- s odkazom na slovenský právny poriadok SK ÚV SR nesúhlasí s Vaším stanoviskom v tom, že za symboly národnostných menšín je možné považovať súčasné štátne symboly (napr.: hymnu, vlajku, resp. národné farby) ich novodobých materských štátov;
- v nadväznosti na uvedené nie je možné akceptovať ani Vaše vysvetlenie o tom, že z citovanej formulácie doručenej petície má vyplývať konkrétna požiadavka na iniciovanie legislatívnej zmeny, resp. na zavedenie výnimiek v použití niektorých ustanovení zákona č. 1/2014 Z. z., ktorých znenie považujete za diskriminujúce voči národnostným menšinám. Takáto požiadavka z textu petície nevyplýva a preto SK ÚV SR na základe takto formulovanej petície nemôže a ani nebude iniciovať žiadne aktivity u príslušných orgánov verejnej moci na zabezpečenie posúdenia a prípadného legislatívneho konania v predmete tejto požiadavky;
- v prípade ak by peticionári chceli takúto vyššie uvedenú požiadavku realizovať, musia ju jednoznačne formulovať v novej petícii a tú zaslať na vybavenie vecne príslušnému orgánu verejnej moci, resp. musia sa s takouto požiadavkou obrátiť na orgány verejnej moci alebo osoby, oprávnené na podávanie legislatívnych návrhov nových zákonov, resp. návrhov na ich novelizáciu. Takéto postupy by sa vzťahovali aj na aktivity peticionárov vo veci iniciovania tvorby legislatívneho návrhu zákona, ktorý by v právnom poriadku systémovo a komplexne riešil problematiku jednoznačného definovania, systémovej úpravy a používania symbolov národnostných menšín.

Nakoľko SK ÚV SR, ako zástupca orgán verejnej moci oprávneného doručení petíciu vybaviť, nemienila na základe vyššie uvedených skutočností tejto petícii vyhovieť, v zmysle § 5d



ods. 1 zákona č. 85/1990 Zb. Vás osobitným listom zo dňa 10. 12. 2019 spolu s ostatnými členmi petičného výboru pozvala na jej prerokovanie. Súčasne Vás listom zo dňa 05. 12. 2019 informovala v zmysle § 5 ods. 5 citovaného zákona o dôvodoch predĺženia lehoty na vybavenie uvedenej petície.

Na predmetnom rokovaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 13. 12. 2019 v rokovacej miestnosti SK ÚV SR, Vám zástupca uvedenej sekcie podrobne vysvetlil účel tohto rokovania, ako aj závery ku ktorým SK ÚV SR dospela na základe posúdenia a prešetrenia Vami zaslanej petície. Dôraz bol položený na zdôvodnenie toho, že doručenej petícii nebolo možné vyhovieť nie z dôvodu nezájmu o riešenie v nej uvádzanej problematike, ale preto, že predmet tejto petície a v nej uvedené požiadavky sú nesprávne sformulované a vzhľadom na súčasný právny stav v oblasti úpravy symbolov národnostných menšín nie je možné vo veci tejto petície konať. Súčasne ste boli informovaný o dôvodoch, pre ktoré štátne symboly iného štátu nie je možné automaticky považovať za symboly danej národnostnej menšiny, ako aj so stanoviskom SK ÚV SR pre ktoré nie je možné text doručenej petície považovať za požiadavku na zmenu namietaného zákona o organizovaní športových stretnutí, ktorý okrem iného upravuje používanie štátnych symbolov. Taktiež ste boli upozornený na aktivity splnomocnenca vlády, resp. ním riadeného úradu v oblasti prípravy zákona o národnostných menšinách a na účasť niektorých členov Vášho petičného výboru v komisii splnomocnenca pre aktivity v tejto oblasti.

Spolu s ďalšími členmi Vášho petičného výboru ste vysvetlili dôvody a okolnosti podania predmetnej petície, pričom ste prezentovali svoje úvahy o tom, že touto iniciatívou ste chceli primárne iniciovať odstránenie obmedzení zo zákona č. 1/2014 Z. z. v prípade symbolov národnostných menšín. Súčasne ste zdôraznili potrebu systémového legislatívneho riešenia tejto problematiky v rámci slovenského právneho systému. V danej veci ste vyjadrili nespokojnosť s doterajším konaním splnomocnenca vlády v oblasti prípravy zákona v tejto oblasti, ako aj s jeho osobnou neprítomnosťou na tomto rokovaní.

Zástupca SK ÚV SR Vám v závere rokovania opakovane vysvetlil, že problematika národnostných menšín by mala byť riešená komplexne návrhom samostatného zákona, ktorého tvorbu je potrebné zaradiť do plánu legislatívnych úloh vlády SR, alebo predložiť ho ako poslanecký návrh. Tento návrh by mal predmetnú problematiku riešiť pre všetky národnostné menšiny a nie parciálne pre každú národnostnú menšinu zvlášť. V súvislosti s Vašimi pripomienkami v tejto veci Vám oznámil, že v rámci vybavenia doručenej petície bude SK ÚV SR osobitným listom informovať splnomocnenca vlády o výsledkoch jej vybavenia, ako aj o Vami zdôrazňovanej potrebe, nutnosti a dôležitosti riešenia problematiky národnostných menšín samostatným systémovým zákonom. Pre prípad potreby riešenia čiastkových potrieb národnostných menšín prostredníctvom petície Vám boli súčasne vysvetlené základné ustanovenia pre podávanie a vybavovanie petícií v zmysle zákona č. 85/1990 Zb. s dôrazom na jasné a jednoznačné vyjadrenie jej predmetu v texte petície.

V zmysle § 5 zákona č. 85/1990 Zb. považujeme Vami zaslanú petíciu týmto oznámením z úrovne SK ÚV SR za vybavenú.

S pozdravom

JUDr. Martin Vojtašovič
generálny riaditeľ sekcie

